

Singurătatea cititorului de cursă lungă

Soarele înfloarește în fereastră. O dimineată perfectă dintr-un șir de zile care au încercat, parcă, să dea un exemplu de normalitate. Anotimpuri didactice. Lecția lor, inutilă, pentru că vremurile sub care suntem s-au acrit de tot, bântuite de profeții, temeri și dezastre clădite pe principiul dominoului. Din capătul tunelului, în calitate de piesă de joc, ni se explică pe diferite tonuri și voci că suntem nedemni (douăzeci de ani am fost proști, încă zece vom fi extrrrem de prudenți), că trebuie să îndurăm și să plătim. Ce? Tot felul de ponoase. *Mais pourquoi?* Nu suntem destul de buni, de înalți, de palizi, de bronzăți, de curați, de harnici, desigur, de învățați. Ar trebui să mai studiem sau măcar să citim. Atâta timp cât mai funcționează ca biblioteci, până să devină bănci ori cazinouri, clădirile care adăpostesc cărți ar trebui vizitate mai des.

Gândul te împresoară și-ți dictează gesturile ritualice prin care contactul cu lumina binefăcătoare a zilei e ca și făcut. La treabă, spre stația de autobuz sau troleu, în care lumea bate din picior, nerăbdătoare... auzi ritmul... Mașinile tixite, la ore de vârf. Liniștea străzii bântuită de umbre, o pată de soare pe obrazul tinerei din dreapta și apoi o secundă de relaxare, în care ai posibilitatea să scanezi universul. Preferi o baie de spațiu, cu trosnete discrete de oase, și înviorarea corpului îți reamintește optimist că mai ai șanse să prinzi un loc bun... Un loc bun... obsesia celui care navighează între ficțiune și realitate... Locul de unde pensionarele necăjite se uită crunt la liceenii obosiți de reforme, care se trântesc în dezordine pe banchete, vorbesc urât și nu învață; după ce că sunt prea puțini, au gânduri de ducă și parcă deja în privirile lor piezișe se reflectă reproșul că nu au salvat lumea și că nu vor reuși să plătească mâine pensii, contribuții sociale și alte ajutoare desuete, socialiste, comuniste, nedemne de societatea hard în care trăiesc... Așadar privești în jur...

Un aer discret de însingurare. O nouă zi! Mașina înaintează cu succes, despiciând șiruri de oaste inamică, formate din alte mașini cu echipamente non-ecologice. Câte-o frână ștregară te poate aduce în situația nedorită de îmbrâncitor. Suporți, pe jumătate adormit, fredonând aiurea: „in the death car we're alive!” La sensurile giratorii, vals în toată legea! Cu un pic de ritm, mișcările capătă sens și, lent, din memoria arhetipală, urcă

spre tine un sâmbure de optimism. Terapie... de șoc?! Ultima frână putea fi și cea de pe urmă. Se coboară în stație, un pic confuz. Și dintr-o dată, sub ochii tăi măriți, se perindă fapte, domnule, nu vorbe!

Un tânăr cu un aer rătăcit coboară, respiră și apoi o ia la fugă printre trecătorii amorțiți. O rupe la fugă, mai exact. Și asta n-ar fi nimic, dar după trei secunde coboară din mașină o doamnă între două vârste care, fără nici o ezitare, o ia la fugă în aceeași direcție!

Urmărire Generală să fie? Hoție la drumul mare? Concurs? Termen limită? Tânărul nu i-a cedat doamnei locul? Întrebările curg râu și singură îndrăzneala lor tulbură ițele somnoroase din care încă nu te-ai eliberat, astfel încât realitatea îți prezintă o interfață translucidă. Cei doi fac slalom printre trecători, la distanță de câțiva metri. Evident, fug în aceeași direcție, dar nu știi precis dacă și unul după altul! Niciun freamăt apocaliptic în urma lor, nicio altă, a treia, persoană. Cei doi aleargă într-un tablou gol, mimând realitatea. Mașinile Poliției urmăresc evadați de tot felul, într-un alt cadru, într-un alt film. Nimeni nu se precipită, cu excepția ta...

Și atunci, dintr-o dată, știi De Ce! Tânărul care aleargă are o carte sub braț. Atât, o singură carte. O ține strâns în mână, vrea s-o ducă la piept, o lipește de coaste, prin haina subțire, o ocrotește, o confiscă, o salvează?!...!

Doamna de după el dă din mâini panicată, dar nu strigă nimic, nu cere ajutor, doar aleargă. Ca un făcut, șoferul mașinii din care n-ai apucat să cobori în dimineața asta sportivă se oprește la un semafor... Cei doi se pierd în mulțime sub ochii tăi, lăsându-te pradă întrebărilor fără răspuns. O ultimă șansă ar fi la prima intersecție, unde ar trebui și ei să aștepte, dacă n-o iau pe străduța din stânga. Calculezi probabilități și simți că șoferul nu e, n-a fost și nu va fi niciodată de partea ta. Că nimeni nu te înțelege etc...

În sfârșit, se pleacă. Intersecția ca un tunel peste timp. Oameni calmi peste tot. Soare vitreg. Iar cei doi... nicăieri!

Privești în rostogolirea din spate, lung, descifrând un cod. Parcă ar fi peste tot, de fapt. Iată-i, s-au oprit, ea îi spune că și-a uitat sandwichul, el îi mulțumește, sau ea îi dă altă carte și-o ia pe a

lui, sau cei doi intră împreună într-o sală de conferințe, fericiți că au ajuns la timp, sau...

Nimic ostil. Nimic brutal, atâta timp cât între cei doi e cartea aceea. Nu pentru că n-ar merita atâta goană și suspans. Nu pentru că n-ar putea constitui o tentație, un mobil într-un jaf...

Ci pentru că, pur și simplu, se află acolo, între cei doi, ca un hotar între ficțiune și realitate. În sfârșit, hotarul întrupat. Poate e chiar cartea care-ți explică de ce trebuie să îndurăm tot felul de lucruri. Cartea pentru care merită să alergi. Cartea despre care trebuie să vorbești.

Tunelul a ajuns la capăt și cobori în luminiță. Ai de parcurs o bibliografie de trei pagini în două zile. Mai ai și propria ta listă de lecturi. Plus recomandările prietenilor. Ca să nu mai vorbim despre cronicile la cărțile de pe val. Valul aleargă. Timpul aleargă și el. Și-atunci, pe jumătate adormit, înainte de-a intra în bibliotecă, joci pe degete un gând, o spoială de gând, pe jumătate dorință, pe un sfert soluție, spre neliniștea părinților tăi viitori pensionari, redus, ca un refren la modă: lectură pe fugă!

Lectură pe fugă!